

OLJE- OG ENERGIDEPARTEMENTET

Pressekonferanse 14. mars 2008

Hjemfall og offentlig eierskap
Olje- og energiminister Åslaug Haga

Soria Moria-erklæringen:

Politisk plattform for en
flertallsregjering

Utgått av
Arbeiderpartiet,
Sosialistisk Venstreparti
og Senterpartiet

Framforhandlet på Soria Moria
26. september til 13. oktober 2005

Regjeringen vil:

”at våre energiresurser skal være hele folkets eie. Vi vil derfor ha et sterkt offentlig eierskap til våre vannkraftressurser [...]

Dagens hjemfallsordning skal opprettholdes på en slik måte at offentlig og nasjonalt eierskap sikres.”

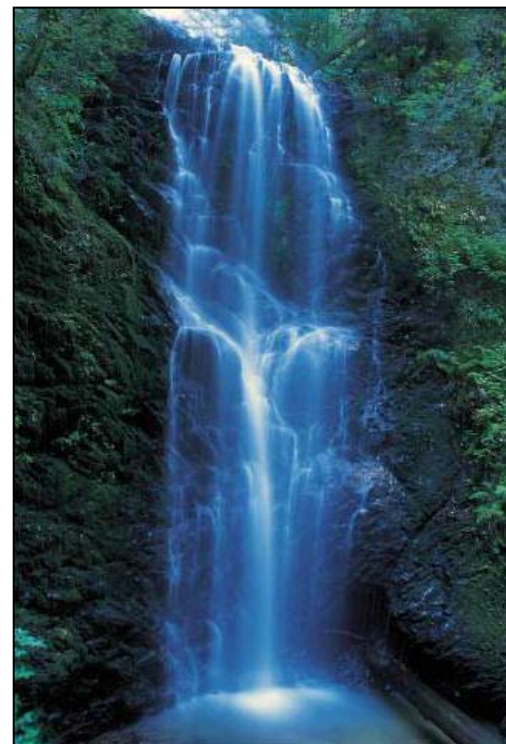
Hjemfall

- Hjemfall er vederlagsfri overføring av kraftverk til staten når konsesjonstiden utløper
- Hjemfall ble innført i 1909
- Hensikten med hjemfall var å sikre offentlig eierskap

Hjemfallet utfordret

- Norges praktisering av hjemfall ble utfordret av ESA i 2001
- Regjeringen stod på gjeldende regelverk
- ESA gikk til sak i 2006
- I juni 2007 kom EFTA-domstolen til at Norges praktisering ikke var forenlig med EØS-avtalen
- 10. august 2007 la regjeringen fram den provisoriske anordningen

Dommen ga nye muligheter

- Norge fikk ikke medhold, men premissene åpnet nye muligheter
- Domstolen aksepterte at offentlig eierskap er et mål i seg selv

Hovedinnholdet i lovutkastet

For å oppnå offentlig eierskap skal industrikonsesjonsloven endres:

- Nye konsesjoner kan ikke gis til andre enn offentlige eiere
- Erverv av hjemfalte vannfall og kraftverk begrenses til offentlige eiere
- Adgangen til tilbakesalg/leie en gang etter foregrepet hjemfall opphører
- Salg av mer enn 1/3 av offentlig eide vannfall og kraftverk til private forbys

Formålet i loven

§ 1 første ledd i industrikonsesjonsloven :

” *Landets vannkraftressurser skal tilhøre allmennheten og forvaltes til det felles beste. Dette skal sikres ved en eierstruktur basert på prinsippet om offentlig eierskap på statlig, fylkeskommunalt og kommunalt nivå.*”

Småkraft

- Videreføring av konsesjonsgrensen på 4000 naturhestekrefter
- Grunneiere i distriktene kan derfor stort sett bygge ut småkraftverk som før

Offentlige eide kraftverk

- Statlige, fylkeskommunale og kommunale kraftverk – ingen endringer

Privateide kraftverk uten hjemfall

- Gjelder vannfall og kraftverk ervervet før 1909
- Salg må skje til offentlige eiere

Privateide kraftverk med hjemfall

- 7,8 TWh er i dag privateid som skal hjemfalle til staten
- Høringsutkastet viderefører ordningen med at private kan selge kraftverkene til offentlig eiere slik at konsesjonene blir uten tidsbegrensning og hjemfallet faller bort
- Et offentlig selskap kan ha inntil 1/3 private eiere
- Private eiere kan på denne måten realisere verdiene og få langsiktig tilgang til kraften

Utleie

- Det åpnes for at det offentlige kan leie ut kraftproduksjon
- Utleie er en ordinær del av eierskap
- Utleien skal foretas innenfor bestemte rammer. Leier kan disponere kraften for egen regning og risiko for en lengre periode, inntil 30 år
- Rammen for utleie fremgår av høringsdokumentet
- Utleie er ingen nødvendig del av konsolideringsmodellen
- Regler for utleie fremmes i egen proposisjon senere

Veien videre

- Høringsnotatet med lovforslag er nå sendt på høring
- Høringsfristen er 30. april
- Regjeringen tar sikte på å oversende lovproposisjon til Stortinget så snart høringen er avsluttet og alle uttalelsene er gjennomgått

Landets vannkraftressurser skal tilhøre allmennheten og forvaltes til det felles beste.

